

darju sv. kat. cerkve, sv. očeta, ki je tudi ta dan obhajal svoje godovno kot Joahim.

Z navdušenim 3kratnim »Živijo« na oba vladarja smo končali lepo zborovanje društva »Save« v Sevnici.

Sv. Križ tik Slatine. (Cesarska slavnost.) Napolnjeni gostilniški prostori g. Ogrizeka so bili v nedeljo dne 18. avgusta zanimive priče patrijotičnega navdušenja, ki je vladalo in prešinjalo srca vseh, ki smo slavili dan slavnega rojstva cesarja Franca Jožefa. Četudi je deževna burja skazila popolno nadejo, smo vendar podali dokaz, da Slovenec svojega cesarja slavi ravno tako lahko pod milim nebom ob lepem vremenu, kakor ob deževnem pri burni nevihti pod varno streho. Vrstile so se navdušene pesmi, katere je prednašal naš slavní pevski zbor. Žel je na splošno zahtevanje občno pohvalo. Prišla je na vrsto deklamacija, katero je prednašala gospodičina učiteljica Minka Odlašek po pesniških besedah gospoda kapelana Zemljiča. V znesenih besedah je slavila pomen, katerega je pripravil avstrijskim narodom rojstni dan cesarjev. Burno odobravanje je sledilo tej deklamaciji. Na vrsto je prišel slavnostni govor č. g. vikarja rogaškega. Govornik je povdarjal posebno važen pomen današnjega dneva za avstrijske Slovence, posebno za Slovence.

Pred 600 leti so bili Slovenci sužnji nemških graščakov, sedaj so svobodni. Pod drugim nemškimi vladarji bi bili propali in popolnoma izginili, pod Habsburžani so se ohranili, ohrabirali in ojačili. To je imel hvaležen Slovenec vedno v spominu. Zato je vedno daroval za svojega avstrijskega vladarja svojo kri, kar je cesar Franc Jožef vedno povdarjal napram Slovincem ob priliki svojega obiska po slovenskih deželah rekoč: »Na zvestobo Slovencev sem bil vedno ponosen in se zanašam tudi vedno na nje.« Med drugim je govornik posebno povdarjal, da bomo svojega vladarja še iskreno proslavili, ako bomo gojili katoliško šolstvo, katerega pokroviteljstvo je prevzel slaven član habsburške hiše Franc Ferdinand. Sklepčno je povdarjal govornik, da bomo zvesti Avstriji tudi le, ako bomo vedno branili čast in pravico materinskega slovenskega jezika, kateremu je naš cesar vedno dajal častno odlikovanje.

Sledilo je v programu še nekaj navdušenih pesmi, katere je mnogoštevilno slovensko in hrvaško občinstvo sprejelo z glasnim odobravanjem.

Za tem je sledila prosta zabava, ki se je istotako obnesla izvanredno presenetljivo. Take slovesnosti so velepomenljive za patrijotično-narodno zavest, posebno slovenskega ljudstva, ki je bilo in je iz srca prepričano, da mu je avstrijski cesar res pravi vladar, ki ga vodi do sreče in blagostanja.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Cesarjev rojstni dan. Kakor drugod se je tudi v Mariboru slovesno obhajal cesarjev 71 letni rojstni dan. V stolni cerkvi je bila ob 10. uri slovesna sv. maša, katero je mesto bolanega knezoškofa opravil stolni prošt preč. g. L. Herg. Prisostvovali so zastopniki civilnih in vojaških oblasti ter šolskih zavodov. V kadetni šoli je bila ta dan slovesnost, istotako so veteranci imeli svojo svečanost.

Osebnosti. Mil. knezoškof so se danes zjutraj odpeljali za več časa v kopališče, da si okrepčajo narušeno zdravje.

Preoblečenje. Na visoki praznik Marijinega vnebovzetja je v cerkvi tukajšnjih častitih šolskih sester namesto obolelega prevzvišenega nadpastirja prečastiti gosp. dr. Janez Mlakar sledečim kandidatnjam obleko sv. Frančiška slovesno izročil: Katarini (sedaj Valeriji) Jeraj iz Vodice na Kranjskem;

Ivani (Apoloniji) Rausdner iz Spodnje Polskave; Apoloniji (Martini) Štaleker z Šmartnega pri Slov. Gradcu in Frančiški (Antoniji) Golob iz Ljutomeru.

Starinski spomenik so odpravili — v Mariboru. Na mestni deški šoli pri stolnici je bil vzdignjen spomenik v čast nekemu češkemu vojaku, ki je ob času francoskih vojsk se pogumno bojeval zoper sovražnika in kot pravi junak padel za svojega cesarja. Vsak tujec si ga je z zanimanjem ogledal, saj je v Mariboru itak videti malo kaj zgodovinskih spominov. Pa mariborskim hajlovcem je bil na poti tudi ta spomenik, ker pač ni bil postavljen na čast Bismarku, ampak češkemu junaku, ki mu je bilo ime Vencel, in pa ker je menda preveč oznanjeval mariborski mladini avstrijsko domoljubje. Seveda ljudje, ki norijo za Bismarkom in po njem imenujejo mestne ulice, morajo zatreti, kar so nekdanji Avstriji zvesti Mariboržani postavili. Spomenik je bil res že popravila potreben, pa mariborsko mesto, ki za nepotrebne reči troši tisočake, bi že lahko ohranilo ta zgodovinski spomenik. — Sedaj mislijo napraviti v Mariboru muzej t. j. zbirko za zgodovinsko znamenite starine. »Vencel« menda ja ne bodo notri djali, drugači bode tudi tam strašil mariborske prusake. Naj rajši Bismarkove hlače in škornje denejo notri!

Previdno ravnanje s smodnikom. Dne 15. avgusta se je zopet zgodila nesreča pri streljanju proti toči na strelni postaji g. dr. Šmidererja v Kamci. Vsled hitrega streljanja je padla iskra iz strelne cevi pri nasipavanju topiča v smodnik ter je dotičnika precej močno poškodovala na obrazu. Pazite torej pri nasipavanju topičev in ne streljajte prehitro.

Poučen shod za slovenske posojilnice priredi dne 23. t. m. v Celovcu celjska zveza slovenskih posojilnic. Tudi za Štajersko tak poučen shod ne bi škodoval!

Umetniški stipendij je dobil od vlade naš štajerski rojak, slovenski pisatelj Fr. Ks. Meško, provizor v Št. Danijelu na Koroškem.

V Dobrni je dobila mesto poštarice c. kr. pošta odpraviteljica v Ponkvi gđ. Marija Strašek.

Himen. Dne 13. t. m. poročila sta se v samostanu »Marija Trost« pri Gradcu velezaslužni nadučitelj iz Sevnice, g. Josip Mešiček z gospico Irma Scheucher, vnukinjo nekdanjega marljivega in priljubljenega nadučitelja Frana Kranner-ja v Sevnici. — Čestitamo!

Umrl je dne 13. t. m. v Vahru pri Briksnu nekdanji kavalerijski obrist v Mariboru general Hijacint pl. Schulheim.

Povožen strojevodja. Na kolodvoru v Vuhredu je železniški stroj povozil železnikega strojevodjo Verovška, ki je ostal na mestu mrtev. Ponesrečeni zapusti vdovo s šestimi otroci. — Minolo nedeljo je pa na koroškem kolodvoru v Mariboru nekemu pripjenjaču odtrgalo nogo.

Zahvala. Občina Pameška je tukajšnji cerkvi za nove stopnice darovala 80 K. Za ta velikodušen prispevek se podpisano predstojništvo slavnemu županstvu prijazno zahvaljuje. Cerkev predstojništvo v Pamečah.

Požar. Dne 13. t. m. zgorela je blizu Pameč tovarna za leseno volno. Ker je bila visoko zavarovana, sedanjí posestnik dr. Makso Kiesewetter nima škode. Tovarniški delavci bodo sedaj imeli vsaj nekaj časa nedeljski počitek, ki se jim sicer ne privoši.

V slovenskem okraju se v največjem času zapazuje veliko zanimanje za olepšanje cerkev. V kratkem času bo dogotovljeno slikanje štirih cerkev: Slovenske, Starotrske, Pameške in Holmske. Vsaka ima drugega mojstra in zanimivo bi bilo iz ust kakega veččaka slišati nepristransko kritiko. Evo toraj strokovnjaki pridite in si oglejte to delo, pa nam po »Slov. Gospodaru« povejte svoje mnenje!

S Pilštanja. Zvedeli smo, da »Narod« in »Štajerc« obirata našega obče spoštovanega gospoda župnika zaradi razdeljenja

podpore. Da smo Pilštanjčani zavoljo tega ljubezen in zaupanje do svojega dušnega pastirja izgubili, je grda laž. Le neka pri nas malo cenjena oseba je povzročila te napade. In kozjanski dopisnik pobira od takih ljudi gradivo za svoje dopise! Hvala Bogu, da se naš gospod župnik za psovke takih ljudi ne zmenijo. Saj vejo, da smo in jim bomo srčno udani in da le to želimo, naj bi še mnogo let med nami ostali. — Občina trga Pilštanj, dne 14. avgusta 1901. Miha Maček, župan. — Občinski urad Drenskobro, Matija Amon, župan. — Občinski urad Zdoles, Miha Čepin, župan.

Iz Gotovelj se nam piše: Kakor smo zadnjič poročali, zidanje šole v Gotovljah hitro napreduje. Kakor je že odločeno, se začne s šolskim podukom že dne 1. novembra t. l. Učiteljske službe so razpisane do 15. septembra.

V Savinjski dolini je že letošnjo leto mnogo škode povzročila suša. Na prodnatih tleh so poljski sadeži čisto vsahnili. Tudi hmelj je vsled suše mnogo trpel. — Ta teden se je začelo v Savinjski dolini obiranje hmelja. Cena se mu je nastavila po 2 kroni za kilogram, katera pa se še zna zvišati.

Zakaj k nemčurju? »Celjski Sokol« hoče napraviti prihodnjo nedeljo izlet v Ljubecno k g. Ropanu. Kakor se nam iz Škofjevasi poroča, napravlja to na narodno zavest skrajno neugoden vtis, to radi tega, ker je g. Ropan ne sicer po rojstvu, pač pa po mišljenju — Nemec, in ker bi se v Ljubecni našel lepši veselilni prostor pri narodnem gostilničarju. Brezdvomno je »Celjski Sokol« slabo poučen o imenovanem »narodnjaku«, ki kaže ob vsaki priliki, da ni naš. Nerazumljivo bi bilo sicer, zakaj se prireja izlet ravno k njemu! Omenimo na primer le-to, da je g. Ropan svoj čas skupno s svojim svakom, znanim »mirnim možem« Martinom Premšakom protestiral po vahtaričinem receptu pri namestništvu zoper izvolitev štirih velezaslužnih narodnih voditeljev častnim občanom, med njimi tudi g. dr. Iv. Dečko-ta, sedajnega staroste »Celjskega Sokola«. — Sokol, tvoj ponos!

Podobe z nemškimi napisi. — Po Savinjski dolini — in gotovo tudi po drugodi — so si ljudji od nekovi agentov naročili drage podobe — pa škoda, vse nosijo nemške napise! Sicer itak nimajo Bog ve kako lepih in pomenljivih napisov — kajti ljudje, katerim je dobiček glavna reč, ne bojo našli najprimernejših napisov — pa vendar še teh slovensko ljudstvo ne razume. — Če si že hočete kaj naročiti, zahtevajte vselej slovenski napis.

Duhovne vaje za duhovnike se vršijo te dni v Mariboru. Vodi jih redemptorist č. o. Andrej Hamerle. Vdeležuje se vaj 96 domačih in zunanjih duhovnikov.

Vodstvo politične ekspoziture v Konjicah. Ces. kr. okrajni komisar v Celju, dr. Adam Weiss pl. Schleussenburg je imenovan za komisarja polit. ekspoziture v Konjicah.

Soli zaprli so na Humu in pri Svetinjah v ormoškem okraju, ker so se pokazali mnogi slučaj »špičkov« med tam. šolsko mladino. Prva šola bo zaprta 2, druga 3 tedne.

Okrajne učiteljske konference se vršijo letos za ormoški okraj dne 4. septembra pri Veliki Nedelji, za ptujski okraj dne 7. septembra v šoli okolice in dne 11. sept. za rogaški okraj v Rogatcu.

Duhovniške spremembe. Č. g. I. Hribernik žup. braslovski je postal dekan, č. g. Rudolf Janežič, dosedaj II. kapelan v Celju je imenovan za špirituala v kn. šk. bogoslovni. G. M. Štrkl pa pregledovalcem računov v kn. šk. pisarni. G. J. Munda pride za provizorja k Sv. Joštu na Kozjaku. G. I. Gorišek pride iz Braslovč za II. kapel. v Celje, g. Goth. Ferme pa iz Gornj. Grada v Braslovč. Na novo so nastavljeni gg. novomašniki: Pučnik Ant. v Gornji Grad, Ev. Vračko za II. kapel. na Vranskem, Lenart Mart. v

Št. Ij pri Turjaku, Zajc I. k Sv. Rupertu nad Laškim.

Mesto venca na grob dr. Iv. Križaniča za dijaško kuhinjo: Cerjak Jožef 10 K, J. Voh 4 K, Štraki 10 K, Turkuš 10 K, Arzenšek Al. 6 K, Rath Paul 5 K, Vau-potič M. 2 K, Kramaršič 2 K, Hirti 2 K, Tomažič 2 K, Kocpek 2 K, Ocvirk 2 K, Peč-nik 2 K, Hrašovec 2 K.

Nemške paralelke na slov. šoli Krčovina Leitersberg. Pretečeni teden je bila komisijonalna razprava zaradi ustanove nemških paralel na tej edini slovenski šoli v posredni mariborski okolici. Zaslišanih je bilo 102 staršev. Za nemški pouk se je izreklo 79 staršev, za oba jezika 25 staršev, a za slovenski pouk le osem staršev. Saj pa tudi niso smeli drugače govoriti v navzočnosti Girstmayrja in drugih mogotcev. — Zalostno je pa vendar, da slovenski stariši tako pljujejo sebi v skledo.

Mestni stavbeni nadzornik v Mariboru se je ujel. Po Mariboru so zidali mnogo takih stavb, da je občinstvo prišlo samo ob sebi do sklepa, da morajo podjetniki neko osebo na magistratu »mazati« z denarjem. Sedaj so prišle lepe reči na dan. Prišlo je na dan, da si je mestni stavbeni nadzornik Rezegh dal izplačevati od tvrdk jako visoke svote in je še-le tako primerno »namazan« jim dajal mestna dela. Znal si je tako izkoristiti svojo službo, da je zase dobil od nekaterih tvrdk po 8000, 4000, 6500, 3000, 1000 kron »poboljška«. Predvčeršnjim je ta uzorni mariborski mestni stavbeni nadzornik stal pred sodiščem in obsojen je bil na osem mesecev ječe, povrh je dobil vsakih 14 dni jeden post, za reveže v Mariboru bo moral plačati 22.500 kron, za one v Lito-mericah pa 400 kron. Obravnava je bila živa slika liberalnega gospodarstva. Rezegh, za pravo Režek, je bil rojen Čeh, pa je zatajil svoj rod in postal hud Nemec. Zdaj se pa vidi kakšni so, ki se sramujejo svojega roda.

Brzovlak je skočil s tira večerj popoldne okoli 1/2 3 ure pred mariborsko postajo, kjer se križata koroška in tržaška proga. Vlak je bil poln ljudi. K sreči je strojevodja hitro zastavil vlak in je lokomotiva potegnila za seboj le dva vagona, poštne in enega osebnega. Nesreča se ni zgodila nobena, pač pa se je potnikov polastil hud strah. Železniški nasip je precej poškodovan, vendar je danes že zopet vse vrejeno.

Razglas o sprejemu gojenk v gospodinjsko šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Meseca oktobra se otvori četrti tečaj gospodinjske šole, ki bo trajal 12 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom č. gg. sester iz reda sv. Franciške. Zavod je v posebnem, novo zidanem poslopiju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani.

Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, katere mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vinarstvu itd. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinjskem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z bolno živino.

Gojenka, katera bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljavo, perilo, t. j. sploh za vse, 14 gld., ali za ves tečaj 168 gld. — Vsaka gojenka mora po možnosti prinesiti naslednjo obleko s seboj: dve nedeljski obleki, tri obleke za delo, dva para čevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, šest srajc, šest parov nogavic, 10 do 12 žepnih robcev, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi priskrbe v zavodu proti plačilu; ako ima katera več obleke, jo sme prinesiti s seboj).

Deklice, katere hočejo vstopiti v gospodinjsko šolo, morajo:

1. Dovedati že 16. leto; le izjemoma, v posebnega ozira vrednih slučajih, se more dovoliti sprejem mlajših učenk; 2. znati čitati, pisati in računati; 3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave; 4. predložiti obvezno pismo starišev ali varuha, da plačajo vse stroške; 5. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu.

Prošnje za sprejem, katerim je treba priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo starišev, oziroma varuha, naj se pošljejo

do 15. septembra t. l.

glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

V prvi vrsti se sprejmo v gospodinjsko šolo deklice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; ako pa bo v šoli prostora, sprejemale se bodo tudi prosilke iz drugih dežel.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske, v Ljubljani, 31. julija 1901.

Iz drugih krajev.

† **Dr. Jos. Kaizl.** Dne 19. avgusta je na svojem posestvu Miškovice umrl previden s sv. zakramenti, bivši finančni minister dr. Jos. Kaizl. Že dalj časa je bolehal na črevesih in bil že edenkrat operiran. Zadnjo saboto se je pa bolezen zopet hudo ponovila in ga položila na mrtvaško posteljo. Dr. Kaizl se je rodil 10. junija 1854 v Volinju na Češkem. Študiral je v Pragi in l. 1876. postal doktor prava. Deloval je tudi kot pisatelj in sicer je spisal več razprav v češkem in nemškem jeziku o narodnem gospodarstvu. Sploh je bil jako zmožen mož in odličen češki politik. V Thunovem ministerstvu je bil finančni minister in je z njim vred odstopil 2. oktobra 1899. Cesar je cenil njegove zmožnosti, poklical ga je v gosposko zbornico in ga imenoval za svojega tajnega svetovalca. V mladočeškem klubu je vedno zastopal zmernejšo strujo.

Solske deklice tihotapke. Pri Masliancu na laško-švicarski meji so carinski uradniki odkrili cel penzije, ki se je bavil s tihotapstvom. Mlada dekleta so napravljala izlete preko meje. Ko so se zadnji dekleta od tega izleta zopet vračala, so jih nakrat prijeli carinski uradniki. Pri preiskavi dobili so pri dekletih množico cigar in cigaret. Vrednost vsega blaga, ki so ga pri kratkem svojem »delovanju« utihotapile preko meje, znaša 12.000 kron.

Koliko stanejo vojne! Pariška »Lanterne« je izračunala, koliko so stale vojne — pa ne vse — v petdesetih letih sem. Krimska vojna v letu 1854. je stala 150 milij. ljudij in kakih 5 milijard goldinarjev; vojna v Italiji v letu 1859. 45.000 ljudij in 750 milij. gld.; vojna na Danskem v letu 1864. 3000 ljudij in 87 milijonov gld.; avstrijsko pruska vojna v letu 1866. 45.000 ljudij in 800 milijonov gld.; francosko-nemška vojna v letih 1870—1871. 215.000 ljudij in 7 in pol milijard; rusko-turška vojna 250.000 ljudij in 2 milijardi in 800 milijonov; južno-afriška vojna 40.000 ljudij in 2 milijardi goldinarjev. Tu niso še vštete vojne Italijanov z Menelikom, Francozov v Tongkingu in na Madagaskarju, kitajska vojna z Napoleonom, sedanja kitajska vojna, Garibaldinski boji, vojna Angležev z Afganistanom itd. Ali že gori našteje vojne same so stale 748.000 ljudij in 937 milijonov goldinarjev.

Potopljena ladija. Blizu Pirana je prevrnila burja jadrenico, takozvano »bracero Levante«, ki je last Al. Parenzana. Na ladiji je bilo 50 tonel. turšice. Potopila se je ladija v globočini kakih 15 m. Gospodar in moštvo se je rešilo. Parnik »Audax« je odplul na lice mesta da poskusi dvigniti potopljeno ladijo.

Komu gre zausnica? Neki učenec je v šoli čital iz zgodbe sv. pisma: »Gospod, lepo nam je tukaj biti, ako hočeš naredimo tri šotore«. Katehet: »Ako ne boš glasnobral, ti dam zausnico!« Učenec čita dalje: »Tebi eno, Mojzesu eno in Eliju eno«.

Društvene zadeve.

Za slovensko šolo v Mariboru so č. duhovniki, zbrani na duhovnih vajah, zložili 60 K. Bog plati!

Ruše. Veteranska slavnost, katera bi se imela vršiti pretečeno nedeljo, se priredi pri vsakem vremenu prihodnjo nedeljo to je 25. avgusta v gostilni g. Alojzija Muleja (po domače Fuchs). Sodeluje slavna veteranska godba mariborska. Slovenci od blizu in daleč! pridite v nedeljo, ako vam je mogoče, vsi v Ruše, da bomo nastopili v večjem številu in s tem pokazali, da je dravska dolina še naša, ne pa lastnina tistih nemškutarjev, ki prihajajo ob nedeljah semkaj v znano nemškutarsko krčmo. Tudi je naša narodna dolžnost, da obiščemo v nedeljo krčmo gospoda Alojzija Muleja, kateri je pred kratkim odklonil ponudbo ruskih, oziroma mariborskih prusakov, ki so hoteli prirediti šulferajnsko slavnost. Do svidenja!

Mili darovi za družbo vednega čiščenja: Marenberg 20 K, Sobota 18 K, Trbovlje 28 K, Zavrče 15 K 90 v, Sv. Lovrenc na kor. železnici 11 K, Sv. Jedert nad Laškem 14 K, Ponkva 40 K, Sladka gora 6 K, Slivnica pri Celju 10 K, Kalobje 5 K, Zibika 11 K, Sv. Štefan pri Zusmu 21 K, Sv. Jurij na juž. žel. 47 K, Žusem 7 K, Ar-tiče 53 K 40 v, Dobova 45 K 80 v, Črešnjevec 47 K 60 v, Rečica 17 K 10 v, Ljutomer 50 K, Konjice 164 K 80 v, Dobje 7 K 60 v, Polje 25 K, Sv. Tomaž pri Vel. Ned. 34 K, Sv. Lenart pri Vel. Ned. 4 K 50 v, Kapela pri Brezicah 9 K, Cirkoci 31 K, Sevnica 36 K 44 v, Belevode 5 K, Dol 18 K, Vransko 40 K, Remšnik 16 K 32 v, Sv. Alojzij v Mariboru 17 K 48 v.

Iz Bočne. Gospod potovalni učitelj Ivan Bele imel bode podučno predavanje dne 25. avgusta ob 3. uri popoldne v Bočni. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor kmetijskega bralnega društva v Bočni.

Bralno in gasilno društvo pri Sv. Juriju ob Ščavnici priredita skupno veselico dne 1. septembra t. l. v gostilni pri M. Slanu. Začetek ob 1/4 4. uri popoldne, s podučljivim govorom, petjem, tamburanjem in prosto zabavo, h kateri se udje in tudi drugi uljudno vabijo. O d b o r.

Leposlovno bralno društvo pri Mali Nedelji priredi dne 1. septembra 1901 veselico s pomočjo dijakov-pevcev in tamburašev. Vspored obsega pevske in tamburaške točke ter igro »Šolski nadzornik«.

Političen shod pri Sv. Treh Kraljih priredi »katoliško politično društvo za okraj Sv. Lenart Slov. gor.« dne 25. avg. hitro po večernicah z naslednjim vspešnim: 1. Predavanje g. M. Jelovškega, potovalnega učitelja o živinoreji. 2. Poročilo deželnega poslanca g. Fr. Robiča o deželnem zboru. 3. Poročilo državnega poslanca dvornega svetnika M. Ploja o državnem zboru. 4. Poročilo starega in volitev novega odbora. 5. Razni predlogi in nasveti. — Ozirom na omenjeni vspešni pričakuje obilne udeležbe o d b o r.

Dijaški kuhinji v Mariboru je daroval č. g. Ernest Trstenjak, kapelan pri Sv. Ani na Krembergu, 5 K v spomin nje ustanoviteljja preč. gosp. dr. Ivan Križaniča, stolnega dekana v Mariboru.

Kmetijsko bralno društvo v Hajdinu pri Ptujju priredi v nedeljo, dne 1. septembra, popoldne po večernicah na vrtu gosp. Gregoreca veselico domači mladini na čast s sledečim vspešnim: 1. Pozdrav predsednika. 2. Deklamacija. 3. Slavnostni govor. 4. Ipavec: »Slovenska dežela«, mešan zbor. 5. Jeza nad petelinom in kes, veseloigra v

v dveh dejanjih. 6. Deklamacija. 7. Majcen: »Kmetjska kritika«, kouple. 8. Kmet Herod burka v dveh dejanjih. 9. Narodna: »Lahko noč«, mešan zbor. — Ako bi to nedeljo deževalo, vrši se veselica na prvo lepo nedeljo potem. K obilni udeležbi vabi domačine, sosedse in vse prijatelje mladine odbor.

V hvaležni spomin na svojega ustanovitelja rajnega stolnega dekana dr. Ivana Križaniča služi družba sv. Vincencija s svojimi udi in podpiranimi revčki v nedeljo, dne 25. t. mes. v stolni cerkvi sv. mašo.

Dirkalsko društvo ljutomersko priredi dne 8. sept. konjsko dirko na Cvenu. Darila znašajo nad 1000 K, poleg tega je še troje častnih daril: eden gig, ena amer. vprega in ena ura. Konjerejci ljutomerskega in sosednih okrajev se pozivljajo, da svoje konje dobro izvežbajo in skrbijo za to, da bode naše dirkalstvo pokazalo v vsakem oziru napredek. Tekmovalci se morajo oglasiti pri g. Zemliču do 5. sept. opoldne, isto uro bo tudi žrebanje. Vse natančneje na lepakih (plakatih).

Vabilo k zabavi, katera se bo vršila 25. t. m. v Št. Andražu nad Polzelo na vrtu Grmovškove gostilne. Začetek točno ob treh popoldne. Ako bi bilo ta dan slabo vreme, vrši se zabava 8. dne septembra. Ker se je lansko leto ob enaki priliki seslo v Št. Andražu zares velikansko število gostov iz Savinske in Šaleške doline, je upati, da bode tudi letos udeležba prav mnogoštevilna.

Slomšekova slovenska knjižnica v Selnici ob Muri. (Letno poročilo.) Dne 15. avg. je preteklo leto, kar nam je vlč. g. Fr. Sal. Gomilšek iz Jarenine ustanovil za naše razmere prepotrebno knjižnico. Pri ustanovitvi nam je največ pripomogel zraven g. Gomilška velezaslužni gosp. Fr. Krulje, bivši šentiljski kapelan ter domači domoljubni mladeniči. Bodi jim vsem na tem mestu izražena najprisknejša zahvala. Bog jim poplačaj tisočero! — Knjižnica šteje sedaj okoli 500 knjig, katere so darovali č. gosp. Gomilšek, slav. Slov. Matica ter domači mladeniči. V tem prvem letu se je, kljub temu, da se knjižnica ni vsakemu znana, izposodilo 685 knjig, od teh 95 nabožnih, 175 gospodarskih, 351 leposlovnih in 64 druge vsebine. In kažejo se tudi že lepi uspehi. Ljudstvo se začinja po pridnem čitanju knjig probujati. Izposodilo se je tudi mnogo števil »Slov. Gospod.«, »Našega Doma« in »Slov. Lista«, katere so nam posojevali tukajšni rodoljubi. Dal Bog, da bi naša knjižnica to popravila, kar nam kvari šulferajnska šola na Sladkem Vrhu, v katero šolo je naša popolnoma slovenska občina vsolana! V to pomoz Bog!

Cerkvene zadeve.

Romarska cerkev na Trsatu. Najimenitnejše svetišče na slovenskem jugu je brezdvomno svetišče na Trsatu blizu Reke ob jadranskem morju. Tukaj je po sporočilu bivala 3 leta in 7 mesecev sv. hišica iz Nazareta, ki se je potem preselila v Loreto na Laškem. Na tisoče in tisoče romarjev, Hrvatov in Slovencev pride vsako leto na Trsat. Sedanja cerkev trsatska je pa veliko premajhna in neprimerna za tako imenitno božjo pot. Zatorej so očetje frančiškani, ki oskrbujejo to cerkev, sklenili pozidati novo, lepo cerkev, ki bi naj bila nekaj skupni dar Hrvatov in Slovencev Mariji Devici. Ustanovilo se je v ta namen posebno društvo, da nabira milodare za novo cerkev. Potrjeno je to društvo od hrvaške deželne vlade in senjskega škofa. Udje tega društva so ali utemeljitelji, ki plačajo 200 K enkrat za vselej, ali dobrotniki, ki plačajo enkrat za vselej 100 K, ali redni udje, ki plačajo 5 K za vselej ali pa izvenredni darovniki, ki darujejo enkrat za vselej 1 krono. Omenjene svote se izplačajo ali naenkrat ali pa v treh letih. Udje postanejo deležni vseh dobrih del, ki se opravljajo za dobrotnike te cerkve in samostana.

Vsako nedeljo se opravljajo sv. maše za žive in vsak mesec enkrat za rajne dobrotnike. Za ude tega društva se bo še posebej maševalo vsako soboto in kadar bo cerkev dogotovljena, se bo vsako leto 10. majnika opravila sv. maša za rajne ude in dobrotnike.

Slovinci, katerim je možno in ki radi hodijo na daljna božja pota, naj se obrnejo tudi v Trsat in kdor more, naj daruje svoj dar, da tako pripomore postaviti veličasten hram na tem slavnostnem kraju, ki mora biti čast in ponos vernim Hrvatom in Slovincem.

Darovi se najbolje pošiljajo preč. škofijstvu v Senj na Hrvaškem.

Sv. Lenart pri Velikinedelji. (Blagoslovljenje kapele.) Prelepa slovesnost se je vršila preteklo nedeljo. Blaga zakonska Jož. in Terezija Kovačec iz Osluševca sta dala sezidati jako mično kapelo v čast brezmadežni Devici. In v nedeljo so jo blagoslovili starosta lavantinskih duhovnikov, zlato-mašnik in domači župnik Fr. Toplak. Podoba brezmadežne Device, ki jo je krasno izdelal znani podobar Perko od Sv. Trojice v Slov. gor., je bila blagoslovljena v cerkvi. Iz cerkve k domači hiši so jo nesla belooblečena dekleta bližnje žlahte Kovačecove v spremstvu kakih 50 drugih belooblečenih in opletenih deklet in velike množice drugega ljudstva. Po blagoslovljenju kapele imel je prisrčen nagovor v čast Mariji, brezmadežni Devici, g. kaplan Fr. Muršič od Sv. Benedikta, ki je kot poseben, dolgoleten prijatelj Kovačecov k tej slovesnosti prihitel iz daljnega kraja. Ganljiv je bil prizor, ko je govornik priporočal in izročal v Marijino varstvo družino Kovačecovo, potem može in žene, zlasti pa mladeniče in dekleta, sploh vso verno slovensko ljudstvo. Počastili so to slovesnost predragi sosedje od Sv. Marjete, v prvi vrsti gg. župnik in kaplan, potem velikonedeljski župnik, veliko svetne gospode, izmed katere naj posebno omenim blagorodnega gospoda dr. Geršaka z rodbino iz Ormoža. Sledila je potem v prijateljskem krogu tako prijetna, tako vesela zabava, da nam bo ostala dolgo v najprijetnejšem spominu. Vse to priča, kako dobra in priljubljena sta Jož. in Terezija Kovačec. Veliki posestnik Jožef Kovačec je mož jeklenega značaja, globokega verskega prepričanja ter vnet in goreč Slovenec, jako izobražen ter ima v ormožkem okraju veliko veljavo. In ravno on in njegov vrli tovariš Korpar, je bil tisti, ki je v zadnji volilni borbi največ storil za Žičkarja v ormožkem okraju. Ta vrli mož bi bil dober deželni poslanec. In žena njegova? Kaj naj rečemo o njej? No, kdor je poznal preblagega, ljubeznivega dr. Alojzija Meška, profesorja v bogoslovju, ta pozna tudi to ljubo ženo; sestra pokojnega Meška je, in stem je vse rečeno. Mi le želimo tema vrlima zakonskima, naj bi pod varstvom Marijinim, katero tako srčno častita, živela mnogo, mnogo let tako srečna, vesela in zadovoljna, kakor doslej.

Pri Sv. Florijanu ob Boču se je v nedeljo 11. avgusta obhajala lepa slovesnost. Preč. gospod dekan Šalamon je blagoslovil za farno cerkev tri krasne kipe: Lurdske Marije, Sv. Jožefa in Sv. Antona. Darovala jih je blagorodna gospa Marija Kunstek. Tisočkrat Bog plati!

Gospodarske stvari.

Shod nemških kmetijskih zadrug in sicer že 17. se bo vršil dne 21., 22. in 23. avgusta v Monakovem. Zadrugištvo je na Nemškem že v lepem razvoju.

Žito. Dosedaj so cenili letino na negotovi podlagi, ki se je od dne do dne izpreminjala. Tvorilo je to podlago v prvi vrsti vreme, od katerega je najbolj zavisna dobra ali slaba letina. Kakršno je ravno bilo vreme v novem ali starem svetu, po tem so izračunjevali skupni pšenični pridelek; izpreminjal

pa se je račun dosledno, ker je bilo tudi vreme danes tukaj ugodno, jutri zopet kje drugod neugodno.

Danes pa imamo za izračunjanje žitnega pridelka trdnjšo podlago — žito samo. Po vseh krajih, ki zalagajo dežele z žitom, je omlačeno, zato je sedaj lahko natančneje in zanesljiveje določiti letošnjo letino.

Dočim so na vremenski podlagi pričakovali splošno najboljšo letino, so se poljedelci v Evropi na svojo žalost uverili, da so se skoro povsod korenito uračunili. Po vseh žitnih krajih Evrope so pridelki manj in manj klenega zrnja, nego je še ob kraju kazalo. Odločilni činitelji so hoteli imeti pred časom vsekakor najboljšo letino, prepričali pa so se sedaj, da so prav prorokovali oni, ki se niso nadejali najugodnejše. Ti so namreč trdili, da žito ni ugodno prezimovalo; no z ozirom na Evropo so pogodili, za Ameriko pa so se zmotili. S tega stališča so delali za trdnjšo žitne cene, oni pa, ki so bili nasprotnega mnenja, so pritiskali cene kar najnižje. Sedaj se je izkazalo, da ostra zima v Evropi ni bila kaj ugodna za žito; to se je posebno pokazalo v severni Nemčiji.

Amerika je letino nad vse hvalila, ravno tako se stari svet ni mogel sprijazniti z mislijo, da bi utegnula biti žetev le malo nepovoljna. Čim bolj pa se je bližala žetev, tem resneje se je kazalo, da se črnoglednost nekaterih večakov dokaj obistini. Amerika je morala vsled vročine, ki je palila po severu, izvzemši Kanado, ter povzročila na jari pšenici občutno škodo, svoje prvotne ogromne številke znatno skrciti; ozimina pa se je, kakor so pričakovali, izborna obnesla.

Nemčija, ki si že izprva ni obetala dobre letine, se tudi ni ušela. Na severu, kjer je največ žitnega polja, je žetev primeroma najslabša.

Sijajno letino so prorokovali na Balkanu, toda obnesla se je tudi le deloma; v Rumuniji pa je škodovalo deževno vreme kakovosti in množini pšenice, kajti deževalo je navadno neprilicno.

Poročila iz Rusije si močno nasprotujejo; iz tega se da sklepati, da je letina neenakomerna. Dne 13. julija t. l. je poročal nemški generalni konzulat iz Peterburga jako neugodno o položaju polja. Vročina in suša ob zoru sta na zrnje silno neugodno vplivali. Rž se je pričela mahoma dražiti; že dovršene sklepe so razveljavljali, češ, da bode rž slabo uspela. Tudi drugo žito se draži, in izvaževalci so na podlagi slabih poročil iz središča Rusije na razne kraje že odpravljeno žito baje zopet poklicali nazaj. Jako neugodna poročila prihajajo iz najbolj žitorodnih krajev, koder so jara, rž, posebno pa ajda in oves domalega ugonobljeni; glede rži se je nadejati samo še slabe srednje letine. Razen rži pa je ugonobljena tudi klaja. Nepovoljne vesti prihajajo tudi iz Transvaala, severnega Kavkaza ter iz južnozpadnih pokrajin.

Vzlic vsemu temu pa bode splošna žitna letina vendarle nekoliko izdatnejša od lanske, to pa edino le radi boljšega uspeha v Ameriki. Vendar pa se od »Cincinnati Pricecurrent« na 80 milijonov bušljev proračunjeni presežek bržkone ne bode obdržal, kajti sedanje zaloge starega žita so proti istodobnim lanskim mnogo manjše, posebno pri poljedelcih in farmarjih.

«Narodnogospodarski Vestnik».

Loterijske številke.

Gradec 17. avg. 1901. 81, 12, 62, 86, 51
Dunaj » » » 61, 71, 50, 27, 34

Thierry-jev balzam in centifolično mazilo se sme na podlagi ugodnega predloga École supérieure de Pharmacie v Parizu od 21. velikega travna 1897 na Francoskem upeljati in naravnost na privatne osebe pošiljati. Toda ne samo tja, ampak tudi v vse dežele se ti izdelki pošiljajo in ima podjetnik v Londonu samosvojo podružnico, koder se tudi mnogo njegovih pridelkov izvaja. Izdeluje se samo v Pregradi.